

Ad de Jongh beantwoordt in deze rubriek weer 10 supervisievrage.

De NC is niet helder

Ik kom niet goed uit de NC en het domein. Het gaat om een meneer van in de 60 jaar. Sinds hij met pensioen is heeft hij meer last van intrusies en andere PTSS-achtige klachten. Daar wil hij uiteraard van af. Hij is als kind en puber mishandeld en misbruikt door zijn vader.

Bij de keuze van NC zegt hij herhaaldelijk dat hij zich 'om zeep geholpen' voelt door zijn vader; dat hij door hem vernietigd is. Bij doorvragen zegt hij dat het niet zozeer om zelfwaardering gaat -al voelt hij zich zijn hele leven al sociaal onzeker- maar dat hem alle kansen ontnomen zijn.

Klopt het dat dit toch vooral om het domein machteloosheid gaat en niet om zelfwaardering? Kan ik dan als NC 'Ik ben vernietigd' gebruiken? Hij zit immers gewoon bij mij in de kamer en heeft zich toch redelijk goed weten te redden in het leven. Als PC denk ik uiteraard aan iets van 'Ik kan ermee omgaan'. Alvast bedankt voor het meedenken want ik wil die meneer graag goed helpen.

Antwoord

Een NC wordt bepaald aan de hand van een plaatje dat 'op de seconde' stil staat. Wat is dat plaatje en wat is erop te zien? Wat zegt hij als je vraagt: "Wat is hier zo naar aan?" Dat vernietigd zijn lijkt misschien meer op wat hij nu in het algemeen concludeert als hij terugkijkt op zijn leven en heeft niet zo zeer betrekking op een plaatje. Een NC heeft betrekking op een stilstaand plaatje en is geen algemene betekenisgeving over een persoon of iemands leven. Maar ik vermoed

wel dat je bij zijn zelfbeeld moet zijn. Bij doorvragen zei hij immers dat hem alle kansen ontnomen zijn. Is dat ook wat hij concludeert als hij naar zijn meest akelige plaatje kijkt? Hoe noem je zo iemand van wie alle kansen ontnomen zijn, of die vernietigd is. Waardeloos? Of het nog scherper stellen -het gaat immers om het creëren van lading- door de vraag: "Hoe noem je zo iemand die zich deze kansen laat ontnemen/die zich laat vernietigen."

Reactie

Het stilstaande beeld is een plaatje waarop hijzelf als 12-jarige te zien is. Hij zit op een stoel in de woonkamer. Behalve zijn vader is er niemand thuis. Zijn vader heeft een soort overall aan die open staat en hij knipt mijn patiënt zijn haren. Maar hij weet dat hij zo meteen aan zijn vaders geslachtsdeel moet zitten. Nu ik dit typ, vraag ik me af of dit wel echt het goede plaatje is. Want hij was vrij vaag over hetgeen er daarna gebeurde. Het was moeilijk een duidelijke uitspraak te krijgen bij alle vragen. Bij "Wat is er zo naar aan?", zegt hij als eerste: "Ouders moeten een rustpunt, een fundering zijn." Als ik daarop doorvraag zegt hij dat hij op 12-jarige leeftijd 'om zeep geholpen is'. Verder zei hij nog dat zijn vader altijd zei dat hij niks kon. Als ik dan vraag wat dit over hem zegt, komt er geen duidelijk antwoord en lijkt hij zich niet te herkennen in mijn voorstellen uit het domein zelfwaardering. Na nog meer vragen van mijn kant, geef ik het op.

Antwoord

Hebben de uitspraken inderdaad betrekking op het meest nare plaatje, op die ene

seconde van die herinnering waarin zijn vader zijn haar knipt en zijn broek open staat? Ik vermoed dat hij aan de wensen van zijn vader heeft toegegeven en zijn vader bevredigd heeft. Is dat zo? Ik snap dat het voor hem moeilijk is daar een antwoord op te geven, vanwege de enorme schaamte. Misschien dat je hem daarbij kunt helpen door een aantal mogelijke antwoorden voor hem te bedenken. Het lijkt me in ieder geval dat je dat plaatje moet hebben en dus wilt weten wat daar zo naar aan is. Bijvoorbeeld: "Dat ik hem bevredig." Dan is jouw volgende vraag: "Hoe noem je zo iemand die zijn vader bevredigt?" En dan zegt hij misschien: "Een viezerik." Dat zijn vader altijd zei dat hij niets kon, refereert waarschijnlijk aan een serie andere plaatjes.

Reactie

Dat het niet goed ging, dat begreep ik al. Ik krijg maar geen duidelijkheid bij deze meneer. Hij is coöperatief, maar praat nogal wijldlopig en is vermijdend. Ik denk dat ik elke keer overrompeld word door zijn woordenstroom. Hij heeft dit ontwikkeld om mensen om de tuin te leiden en niet over zichzelf te hoeven praten. Ik heb hem een paar dagen geleden opnieuw gezien. Dat was voordat ik jouw mail terug kreeg. Ik ben helemaal opnieuw gestart met hem. Hij kwam er nu mee dat hij een andere situatie als naarder heeft ervaren. Ik ben daar op doorgedaan. Hij vertelde over een situatie dat hij op 9-jarige leeftijd te laat thuiskwam en zijn vader hem daarvoor slaag gaf. Hij plaste in zijn broek van angst. Ik ben nog niet verder ingegaan op de situatie. Ik zie hem pas over een aantal weken weer want hij gaat nu op vakantie.

Hopelijk gaat het me dan beter af. Ik ben nu in ieder geval beter voorbereid.

Antwoord

Ja, alles draait om jouw regie. Hij kan wijldlopig zijn, maar het zal er om draaien of jij met hem afspraken kan maken over je regie en je de juiste vragen kan stellen. Zodra hij dan iets vertelt waar jij niet naar gevraagd hebt, of wat niet een antwoord is op jouw vraag, dan kun je hem onderbreken met bijvoorbeeld de zin "Even voor de zekerheid....." En dan stel jij hem nogmaals de juiste vraag.

Nou ja, je hebt weer even de tijd om adem te halen en de juiste tactiek te bepalen.

Reactie achteraf

Helaas is de patiënt afgehaakt wat de EMDR betreft. Ik heb hem uiteindelijk doorverwezen naar een collega voor verder psychologisch onderzoek. Hij wilde weten of hij AD(H)D heeft en ik wilde wat meer weten over zijn agressieregulatie. Dit onderzoek is net afgerond, maar ik heb daar de resultaten nog niet van.

Verder ging het de laatste keer dat ik hem zag, iets beter met hem. Hij was aan het werk, met een studie bezig en probeerde zijn rijbewijs te halen. Kortom de nood om iets aan zijn problematiek te doen was op dat moment niet meer zo hoog. Ik hoop uiteraard dat ik hem nog terugzie, zodat we het weer op kunnen pakken.